

VALINTOJA VAI ITSESTÄÄNSELVYYKSIÄ?

Tekniikan Historian Seuran syysseminaarissa viime syyskuussa Colin Divall nosti esiin mielenkiintoisia näkökohtia siitä, miten itsestään selvinä pidämme monia nykyajan teknologioita ja liikkumisen muotoja. Eri-tyisesti populaareissa esityksissä historiasta, kuten vaikkapa museoissa, kehitys nähdään helposti väijäämättömänä marssina eteenpäin, sen sijaan, että se olisi joukko eri perusteiden tehtyjä valintoja. Divallin esitys luo mielenkiintoisen pohjan tämänkertaisessa *Tekniikan Waiheissa* käsitellyille teemoille: sähkön huoltovarmuus, rautateiden sähköistäminen ja tietokonepelaaminen ovat kaikki asioita, jotka tavalla tai toisella otamme arkielämässä itsestäänselvyksinä. Se, millaisilla junilla kuljemme ja millä laitteilla pelaamme, ei kuitenkaan ole syntynyt tyhjiössä, kuten tämän lehden sivuilta voimme lukea. Ei myöskään ole itsestään selvää, että junat ja tietokoneet saavat virtaa poikkeusoloissa, vaan tästäkin on erikseen huolehdittava.

Divallin esitelmän julkaistaan kokonaisuudessaan englanninkielisenä tässä lehdesssä (mukana suomenkielinen tiivistelmä), ja lehden sivuilta löytyy myös Sampsa Kaatajan raportti syysseminaarista.

Antti Silvast kertoo väitöskirjatutkimukseensa perustuvassa artikkelissa huoltovarmuuden käsitteestä ja sen kehityksestä. Mitä kriisi on eri aikoina merkinnyt, ja min-käläisiin uhkiin on varauduttu? Ja toisaalta taas, mitä on katsottu aiheelliseksi turvata ja miten?

Petri Saarikosken ja Markku Reunanen artikkeli käsittelee niin sanottuja ”konesotia” – eri tietokone- ja konsolimerkkien käyttäjien välistä julkista sanasotaa, jossa oman valinnan paremmuutta puolustetaan ja toisin valinneita pilkataan armotta. Kiistely osoittaa, ettei valintaa tehdä samoilla

SISÄLLYS

Pääkirjoitus	3
”Mun kone on parempi kuin sun romu”: Suomen konesotien vaiheita yleisön-osastosta internetiin Petri Saarikoski & Markku Reunanen	5
Elintärkeää tekniikkaa: Otteita infrastruktuurien suojaamisen historiasta Antti Silvast	23
”Uusi junankuljetusmetodi”: Valtionrautateiden ensimmäiseen sähköveturihankintaan johtaneista teknillisistä ja poliittisista tekijöistä Teppo Moilanen	43
Esitelmät	
Mobilizing the history of technology: how can we best engage with wider audiences? (Colin Divall)	63
Katsaukset	
Autoilu ja sukupuoli 1920-luvun Suomessa (Teija Försti)	74
Seminaarit ja matkat	
Junkers-aikakaudesta juhlallisesti: Kansainvälinen ilmailuhistoriallinen Gunnar Lühr -seminaari 30.11.2013 Suomen ilmailumuseossa (Tapio Juutinen)	77
Tekniikan historian mediat: Tekniikan Historian Seuran syysseminaari 2013 (Sampsa Kaataja)	80
In memoriam	
Teknologian historian <i>grand old man</i> on poissa: Thomas P. Hughes 1923–2014 (Karl-Erik Michelsen)	82
THS ry: Vuosikokouskutsu	84
Kirjoittajakutsu: TW 3/2014	85
TW hakee toimitussihteeriä	85
Uutiset	86
Abstracts	90

kriteereillä, eikä tulos ole itsestään selvä.

Myös Teppo Moilanen käsittelee artikkelissaan valintoja: tällä kertaa on kyseessä sähköveturihankinnat ja rautateiden sähköistäminen. Kuten Moilasan aineistosta käy ilmi, sen enempää valinnat kuin niiden perustelutkaan eivät olleet yksinkertaisia. Samoja argumentteja saattoivat käyttää vastakkaistenkin näkemysten kannattajat.

Lehden sivuilta löytyy myös Teija Förstin katsaus väitöstutkimuksestaan autoilun sukupuolesta 1920-luvulla. Försti esitelmoi aiheesta myös THS:n kevätkokouksen yhteydessä 23.4. Kokouskutsu löytyy sivulta 84.

Helmikuussa saimme kuulla suru-uutisen Thomas P. Hughesin poismenosta. Karl-Erik Michelsen kirjoitti muistosanat tekniikan historian uranuurtajalle.

Antoisia lukuhetkiä!

Katariina Mauranen

KORJAUS

Tekniikan Waiheita -lehden numerossa 4/2013 oli valitettavasti jäänyt pois maininta vertaisarvioinnista seuraavista artikkeleista:

Mikko Kylliäinen ja Joose Takala, *Kadonnutta akustiikkaa etsimässä: Helsingin Nya Teaternin huoneakustiikan ennallistaminen* (s.5)

Susanna Siro, *Mennyt maisema kaupunkipienois-mallina* (s.18)

Aaro Sahari, *”Meidänkin museoon sellainen härveli”: Kolme kertomusta merellisistä simulaattoreista näyttelyssä* (s.38)

Tekniikan Waiheita kiittää vertaisarvioijia arvokkaista kommentteista ja pahoittelee tapahtunutta virhettä.

Tekniikan Waiheita on Tekniikan Historian Seura THS ry:n kustantama aikakauslehti. Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehden tilaushinta on 31 e/ vuosi. Tilaukset ja osoitteenmuutokset: Sampsa Kaataja, sampsa.kaataja@uta.fi, tai seuran [www-sivujen](http://www.ths.fi) kautta (www.ths.fi) tai seuran postiosoitteeseen (ks. sivu 2).

Tekniikan Historian Seuran jäsenille lehti lähetetään jäsenetuna. Kestotilaus jatkuu ilman eri uudistusta tilauksen peruutukseen asti. Tilauksen voi peruuttaa ilmoittamalla asiasta toimitukselle. Toimitus myy lehden vanhoja irtokappaleita, mikäli niitä on jäljellä.

Toimitus- ja ilmoitusmateriaali sähköpostitse päätoimittajalle tai toimitussihteerille (ks. yhteystiedot s. 2). Normaali-postissa lähtettävän aineiston kohdalla ota yhteys toimitukseen. Lehti vastaanottaa julkaistavaksi kirjoituksia teknologian historian eri aloilta.

Aineiston jättö: artikkeleiden osalta ota yhteys päätoimittajaan, muu aineisto numeroon 2/2014 9. toukokuuta ja numeroon 3/2014 22. elokuuta

Lehti ottaa arvosteltavaksi alalta kirjoitettuja julkaisuja, painotuotteita ja näyttelykäsikirjoituksia. Lehti ei palauta pyytämättä lähetettyjä tekstinäytteitä tai valokuvia. Valokuvien käsittelystä pyydetään sopimaan erikseen päätoimittajan kanssa.

Artikkelien sisällöstä ja niissä esiintyvistä mielipiteistä vastaa kirjoittaja. Artikkelit tarkastetaan vertaisarviointimenetelmällä. Kuvamateriaalin luovuttaja vastaa kuvien julkaisu-oikeudesta. Yksityiskohtaiset kirjoitus- ja aineisto-ohjeet löytyvät Tekniikan Historian Seuran kotisivuilta <http://www.ths.fi/ohjeet.htm>.